

ΙΕΡΟΣ
ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ
ΠΡΟΝΟΙΑ, ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΑΣΙΑ, ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΣΜΥΡΝΗΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ
ΔΑΠΑΝΗ: ΔΕ ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΟΦΕΛΟΣ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚ. ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ «ΕΥΣΕΒΕΙΑΣ»

ΕΤΟΣ Β' | ΕΝ ΣΜΥΡΝῃ τῇ 7 'Ιουλίου 1912 | ΑΡΙΘ. 66

• Ἄγους: δὲ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι γυναῖκα ἐπὶ μοιχείᾳ κατελιημένην, καὶ στήρινας αὐτῆν ἐν μέσῳ λέγουσιν αὐτῷ· διδάσκαλε, αὕτη ἡ γυνὴ κτείληται ἐπ' αὐτοφώρῳ μοιχευομένη· καὶ ἐν τῷ νόμῳ ἡμῶν Μωϋσῆς ἐνετείλατο τὰς τοιαύτας λιθάζειν. οὐ εὖν τί λέγεις;..... ὁ δὲ Ἰησοῦς..... εἶπεν αὐτοῖς· ὁ ἀμαρτήτης ἡμῶν πρῶτος βλάζτω λίθον ἐπ' αὐτήν. (Ἰωάν. γ', 9—12).

ΠΑΤΡΙΣ ΚΑΙ ΤΟ ΥΠΟ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΔΙΑΔΡΑΜΑΤΙΖΟΜΕΝΟΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΝ ΠΡΟΣΩΠΟΝ (Κατὰ τὸν Wagner)

Πέραν τῆς οἰκογενείας, τῶν φιλικῶν σχέσεων, τῆς ἀγάπης, κόσμων ἱερῶν ὅπου τὸ ἄτομον μυεῖται εἰς τὴν ἀλληλεγγύην, ἐκτείνεται ἡ πατρις περιλαμβάνουσα ὅλους τοὺς ἀνωτέρω.

Ἐπιπλέον, κατὰ τὴν οὐσίαν τοῦ, εἶναι ἡ χαρμόσυτος ἐπικοινωνία μὲ τὸ περιβάλλον, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐξήλθομεν. Τὸ ἄνθος μειδιᾷ εἰς τὸν ἥλιον τῆς πατρίδος, ἡ δρῖς μὲ ἰσχυρὸν ἐναγκαλισμὸν περισφίγγει τὸ ἔδαφος καὶ ἀπομιμᾷ τὸν χυμὸν αὐτοῦ. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι εὐτυχῆς βλέπων τὴν πατρικὴν οἰκίαν τοὺς πλησίον αὐτῆς ὀρίζοντας, τὸν πατέρα του, τὴν μητέρα του. Προσκολλᾶται εἰς αὐτὰ πρῶτον χωρὶς νὰ τὸ ἐννοῇ, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον λαμβάνει ἐπίγνωσιν τούτου. Διὰ τῆς οἰκογενείας, τῆς πρώτης τούτης πηγῆς πάσης ἀγάπης, ὁ ἄνθρωπος ἀνέρχεται εἰς ἄλλην πλουσιωτέραν καὶ εὐρύτεραν ἀγάπην, τὴν τῆς πατρίδος. Δι' ἀνταλλαγῆς δὲ ἐπιδράσεων καὶ δι' ἀποδόσεως τῶν εὐεργετημάτων ἡ πατρις ἀκαταπαύστως υἰοθετεῖ τὴν οἰκογένειαν, τὴν τρέφει τὴν διαπλάσσει καὶ τὴν ἐμπνέει, καὶ ἡ οἰκογένεια ἀνανεοῖ τὴν πατρίδα τὴν ἀναζωογονεῖ καὶ τὴν διαιωίζει.

Ἐπιπλέον, ὁ πατριωτισμὸς λοιπὸν εἶναι τὸ σύνολον τῶν αἰσθημάτων, τῶν κληρονομικῶν παραδόσεων, διὰ τῶν ὁποίων βλέπομεν, πέραν τῆς ἀτομικῆς καὶ οἰκογενειακῆς ζωῆς, μίαν μεγάλην καὶ εὐρείαν κοινήν ζωὴν, τῆς ὁποίας πάντες μετέχομεν. Ἐπιπλέον, εὐρίσκειται εἰς τὸ αἷμα, εἰς τὸν ἰδιαιτέρον ῥυθμὸν τῆς ζωῆς μας, εἰς τὰς ἰδέας μας, τὴν γλώσσάν μας καὶ εἰς αὐτὰς ἀκόμη τὰς εὐστροφίας τῆς φωνῆς μας. Εἶναι ἐντετυπωμένη εἰς τὰ ὀστέα μας καὶ ψάλλει ἐπὶ τῶν χειλέων μας.

Ἐπιπλέον, ἡ πατρις εἶναι ἀκόμη ὁ οὐρανός, τὰ ὄρη, οἱ ἀγροί, ἡ ἀπέραντος αὐτῆς θάλασσα, ἡ ὁποία πλήττει τὰς παραλίας μας. Ὅλα ταῦτα δὲν εἶναι ἐκτὸς ἡμῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν ἡμῖν αὐτοῖς. Φέρομεν ἐν τῇ φυσικῇ ἡμῶν ὑποστάσει τὴν ἡχώ τῆς μητρικῆς φύσεως καὶ ἐντὸς τῶν καρδιῶν ἡμῶν τὴν ἀκινοβόλον καὶ ἀνεξάλειπτον ἀνάμνησιν τῆς εἰκόνας αὐτῆς.

Ἐπιπλέον, ἡ πατρις εἶναι ἀκόμη πᾶν ὅ,τι ἀναπαύεται εἰς τοὺς τάφους, οἱ πατέρες τῶν πατέρων ἡμῶν εἶναι ἡ δῆς τῆς ζωῆς, ἡ μεταδοθεῖσα ἀπὸ χειρὸς εἰς χεῖρα καὶ φθάσασα μέχρις ἡμῶν, πατρις εἶναι πᾶν ὅ,τι οἱ πα-

τέρες ἡμῶν ὑπέστησαν, ἐσκέφθησαν, ἐπάλαισαν, προσηυχῆθησαν. Ὅλη ἡ κληρονομία τῶν δοκιμασιῶν καὶ τῆς δόξης, τῶν ἀρετῶν καὶ τῶν ἐλάττωμάτων τῶν πλήρων ζωῆς δυνάμεων καὶ τῶν πληγῶν, τὰς ὁποίας πρέπει νὰ θεραπεύσωμεν.

Ἐπιπλέον, ἡ πατρις εἶναι οἱ πρόγονοι, ἀλλὰ εἶναι καὶ τὸ παιδίον. Εἶναι ἡ ἀσθενὴς καὶ χαριτωμένη κεφαλή, ἡ ὁποία ἔρχεται νὰ ζητήσῃ θέσιν ἐν τῇ οἰκογενειακῇ ἐστία· εἶναι ὁ μικρὸς παῖς, ὁ ὁποῖος ἐπὶ τῶν γονάτων τῆς μητρὸς του κοιμώμενος, φέρει ἐν ἑαυτῷ ὅλον τὸ παρελθὸν καὶ τὸ μέλλον.

Βεβαίως, ἡ πατρις εἶναι σπουδαιότερα καὶ τοῦ ἀτόμου καὶ τῆς οἰκογενείας. Εἶναι μέγας σταθμὸς ἐν τῇ μυστηριώδει ταύτῃ ζωῇ, ἡ ὁποία φέρει ἀπὸ τοῦ ἀτόμου εἰς ὑπαρξιν πληρύτεραν, τελειότεραν, ἡ ὁποία ἐπιβάλλει καὶ ἐξαγιάζει ὅλας τὰς θυσίας καὶ αὐτῆς ἀκόμη τῆς ἀτομικῆς μας ζωῆς.

Ἐπιπλέον, ἡ πραγματικὴ καὶ ἰσχυρὰ ἀγάπη τῆς πατρίδος δύναται νὰ ὑφίσταται καὶ εἰς κατάστασιν σχεδὸν ἀτόματον, ἀλλ' ἀναπτύσσεται πολὺ ὅταν ὑπάρχῃ ἐν συνειδήσει καὶ μετὰ σκέψεως. Ὅταν φθάσῃ εἰς τὸν βαθμὸν τοῦτον γίνεται ἡ μύησις εἰς τὴν ἐθνικὴν ζωὴν καὶ εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ ἔθνους. Ἐπιπλέον, ἡ ἡλικία τῆς μύησεως ταύτης εἶναι ἡ νεότης. Ὁ διερχόμενος τὴν περίοδον ταύτην, καθ' ἣν τὸ πνεῦμα τοῦ λαοῦ, εἰς ὃν ἀνήκει, ἀποκαλύπτει εἰς αὐτόν, αἰσθάνεται ὅτι ἐν αὐτῷ ἐπιτελεῖται νέα γέννησις.

Ἐπιπλέον, ὡς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦτο γεγονός εἶναι βαθὺ καὶ σοβαρὸν, τόσῳ περισσότερον ἡ ποιότης τῆς ἀγάπης, τὴν ὁποίαν αἰσθάνεται τις πρὸς τὴν πατρίδα του εἶναι καθαρωτέρα καὶ ὑψηλότερα. Πρέπει νὰ προφυλαχθῶμεν ἀπὸ πατριωτισμὸν πλήρη θυροῦζων καὶ μεγάλων φράσεων διὰ νὰ ποτιζώμεθα περισσότερον ἀπὸ τὸν ἀληθῆ, τὸν σιωπηλὸν, τὸν πλήρη δραστηριότητος. Εὐχόμεθα ποτὲ ἡ νεότης νὰ μὴ περιπέσῃ εἰς τὸν σωβινισμὸν, ὁ ὁποῖος εἶναι ἡ διαστροφὴ τοῦ πατριωτισμοῦ. Ὁ καλύτερος τρόπος τοῦ νὰ ἀγαπᾷ τις τὴν πατρίδα του εἶναι νὰ καλλιερῆται ἐν ἑαυτῷ τὸ πνεῦμα αὐτῆς καὶ νὰ ἀποφεύγῃ μετὰ προσοχῆς τὰ ἐλαττώματα καὶ τὰς παρεκτροπὰς, αἱ ὁποῖαι ἀπειλοῦν νὰ τὸ σκοτίσουν. Ὑπὸ τὸν ὄρον τοῦτον εἶναι καὶ ὠραῖον καὶ ἀπλοῦν νὰ διακρίνῃ τις τὸ καθήκον τῆς ἐλληνικῆς νεότητος.

Ἐπιπλέον, ὡς ἡ πορεία τοῦ ἔθνους ἡμῶν μᾶς τὸ δεικνύει. Περισσότερον ἀπὸ πᾶσαν ἄλλην χώραν ἡ ἰδική μας ἐδαπάνησε τὰς προσόδους τῆς, τὸ αἷμα τῆς διὰ τὰ ὑπερ τὴν ἕλην ἀγαθὰ, τὴν ἐλευθερίαν, τὴν δικαιοσύνην, τὴν ἀλήθειαν.

Ἐπιπλέον, τὰ ἀγαθὰ ταῦτα ἐπέδωκεν ὅχι μόνον δι' ἑαυτήν, ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς ἄλλους· πολλάκις μάλιστα διὰ τοὺς ἐχθρούς τῆς προτεραίας ἢ τῆς αὐριον. Ἐπιπλέον, ἡ ἱστορία ἡμῶν εἶναι ἡ λαμπροτέρα ἀρνησις τῆς ἐθνικῆς χρησιμοθηρίας.

Ἐπιπλέον, ἡμεῖς οὐδέποτε κατεστήσαμεν.

τήν πατρίδα ἡμῶν συγκέντρῳσιν ἐγωϊσμῶν, ἐπιζήρησιν κατὰ τῆς ἀνθρωπότητος. Ἡ μεγάλη παράδοσις τοῦ ἡρωϊσμοῦ καὶ τῆς γενναιοφροσύνης, ἡ ὁποία προκύπτει ἀπὸ τοιοῦτον παρελθόν, εἶναι ἱκανὴ νὰ ἀναπτύξῃ τὸν ἔμφυτον ἔρωτα πρὸς τὸ πάτριον ἔδαφος μέχρι τοῦ ἐνθουσιώδους καὶ μετὰ πλήρους ἐπιγνώσεως ἀισθήματος ἐκείνου, ὅπου ἡ λατρεία τῆς πατρίδος συνορεύει πρὸς τὴν λατρείαν τῆς ἀνθρωπότητος. Ὑπάρχει ὠραιότερον ἰδεῶδες δυνάμενον νὰ μορφώσῃ καὶ φλογίσῃ τοὺς νέους χαρακτηρὰς καὶ νὰ ἐμπνεύσῃ εὐγενεῖς ψυχὰς;

Δὲν θέλω ποσῶς νὰ καταλήξω δεῖ ἡ Ἑλληνικὴ νεότης πρέπει νὰ τρέφῃ τὰς διαθέσεις τῶν κοσμοπολιτῶν, οἱ ὁποῖοι δικαιολογοῦνται διήθεν διὰ τῆς συκῆς χρήσεως τοῦ ὀνόματος τῆς ἀνθρωπότητος καὶ θεωροῦσι τὸν πατριωτισμὸν ὡς πρόβλημα.

Χωρὶς τὰς ἰδιαιτέρας πατρίδας, ἡ ἀνθρωπότης θὰ ἦτο τόπος κενὸς προόδου.

Ὅπως ὅταν ἐκκληροῖ τις τὰ οἰκογενειακά του καθήκοντα παρέχει τὰς μεγαλητέρας εὐεργεσίας εἰς τὴν πατρίδα, τοιοῦτοτρόπως θυσιαζόμενος εἰς τὸ κοινωνικὸν καθήκον πρὸς τὴν ἰδιαιτέραν πατρίδα, ὑπηρετεῖ τὴν ἀνθρωπότητα. Δι' ἡμᾶς ὁ ἀληθέστερος τρόπος νὰ ὑπηρετῶμεν τὴν ἀνθρωπότητα εἶναι νὰ διατηρῶμεν μετὰ τῆς μεγαλητέρας ἀγάπης τὴν ἱεράν φλόγα τοῦ ἐθνικοῦ ἰδεώδους καὶ νὰ θερμαινόμεθα ἐξ

αὐτοῦ ὁσημέραι περισσότερον. Ἐπιπληροῦντες τὰς ὑποχρεώσεις ἡμῶν καὶ ἀφοσιούμενοι εἰς αὐτὰς ἐκπληροῦμεν ταυτοχρόνως ἀποστολὴν γενικὴν, παγκόσμιον. Καταλήγω λοιπὸν εἰς τοῦτο: Συμβάλλει εἰς τὸ συμφέρον τῆς ἀνθρωπότητος ὅλης ἡ δύναμις καὶ ἡ εὐτυχία τοῦ ἔθνους ἡμῶν. Διὰ τῆς ἐνόητος θὰ συντελῶ εἰς τοῦτο ἔτι περισσότερον. Εἶναι λοιπὸν μέγα συμφέρον τῆς ἀνθρωπότητος νὰ εἴμεθα πλήρεις ἀγάπης πρὸς τοὺς συμπατριώτας ἡμῶν καὶ νὰ μεταχειρίζομεθα αὐτοὺς μετὰ εὐμενείας καὶ δικαιοσύνης ὡς ἀδελφούς. Δὲν εἶνε τοῦτο αὐταπόδεικτον; Ἐν τούτοις ἀρκεῖ νὰ ἐκφράσῃ τις τὰ πράγματα ταῦτα διὰ νὰ φανῇ ὀλόκληρον πρόγραμμα. Διότι ἀνάγκη μεγάλων κόπων διὰ νὰ πραγματοποιήσωμεν τὸ ὠραῖον ἐθνικὸν ἡμῶν ἰδεῶδες. Δὲν πρέπει νὰ συγχέωμεν τὸ ἰδεῶδες ἐνὸς ἔθνους μὲ τὸ καθημερινὸν θέαμα, τὸ ὁποῖον δίδει ἡ ζωὴ. Ὅντως, ἐὰν ἡ ζωὴ αὕτη βάλῃ πρὸς τὸ ἰδεῶδες, δύναται ὅμως νὰ εἶναι πολὺ μακρὰν αὐτοῦ. Καὶ τοιαύτη εἶναι ἡ περίστασις, ἣς τὸ ὁμολογῆσωμεν εὐκρινῶς. Ἐν τῷ συνόλω του ὁ λαὸς ἡμῶν εἶναι ἀρκετὰ μακρὰν ἀπὸ τὴν ἐλευθεράν ἀνατροφὴν καὶ ἀπὸ τὰ ἴηθη τῆς ἐλευθερίας. Πρέπει νὰ στρέψωμεν ὅλας τὰς προσπάθειάς ἡμῶν εἰς τὸν ἐσωτερικὸν ἡμῶν βίον διὰ νὰ ὑψώσωμεν ἐν ἡμῖν διὰ τῶν πολιτικῶν ἠθῶν μας τὸ σύνολον τῆς ἐθνικῆς μας ζωῆς εἰς τὸ ὕψος τοῦ συνταγματικοῦ ἡμῶν ἰδεώ-

δους. Ἐδῶ φαίνεται καθαρὰ τὸ καθήκον καὶ ὁ προορισμὸς τῆς νεότητος. Θὰ προσπαθῆσω νὰ τὸ δείξω διὰ βραχέων καὶ θὰ εἶπω εἰς ἔ-

καστον τῶν νέων πατριωτῶν μου: Ἐὰν ἀγαπᾶτε τὴν πατρίδα σας, ἰδοὺ τί πρέπει νὰ πράξῃτε.

(Ἔπεται ἡ συνέχεια).

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΓΟΝΕΩΝ

ΠΩΣ ΝΑ ΤΙΜΩΡΩΝΤΑΙ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ

Αἱ θεμελιώδεις ἀρχαί, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἡ ἐπιβολὴ ποινῆς στηρίζεται, εἶναι αἱ αὐταὶ εἴτε ἐπιβάλλονται ὑπὸ τῶν γονέων ἐν τῇ οἰκίᾳ, ὑπὸ τοῦ διδασκάλου ἐν τῷ σχολείῳ, ὑπὸ τοῦ κριτοῦ ἐν τῷ δικαστηρίῳ, ἢ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ παρουσίᾳ καὶ τῇ μελλούσῃ ζωῇ. Πολλοὶ γονεῖς μεταχειρίζονται τρόποσις τινὰς τιμωρίας χωρὶς νὰ γνωρίζωσι τὸ διατί. Εἶναι δὲ σπουδαῖον ἀναζητήσαντες νὰ ἐξεύρωμεν τίνας εἶναι αὐταὶ αἱ ἀρχαί, καὶ ἂν αὐταὶ καλῶς ἢ κακῶς ἐφαρμόζονται ἐν τῇ οἰκογενειακῇ ζωῇ. Αἱ σπουδαιότεραι τούτων ἀναφέρονται εἰς τὴν γενικὴν σχέσιν τῆς τιμωρίας πρὸς τὴν ἠθικὴν ἐκπαίδευσιν, τοὺς σκοποὺς τῆς τιμωρίας, τὰ ἀποτελέσματα τῆς τιμωρίας, καὶ τὰ εἶδη τῆς τιμωρίας, τὰ ὅποια δύνανται νὰ ἐπιβάλλωνται. Τὰ πρῶτα μαθήματα ἐν ταύτῃ τῇ σειρᾷ ἔχουσιν ὡς σκοπὸν τὴν συζήτησιν τούτων τῶν ἀντικειμένων.

Τούτων δὲ τῶν μαθημάτων ὄντων

συντόμων, δύνανται οἱ ἐνδιαφερόμενοι γονεῖς νὰ ἀναγνώσωσι πολυτίμους συζητήσεις εὐκαρῶν φάσεων τοῦ ἀντικειμένου, τὰς ὁποίας δύνανται νὰ εὐρῶσιν εἰς διάφορα συγγράμματα σοφῶν Χριστιανῶν παιδαγωγῶν.

Μάθημα πρῶτον.

Ἡ σχέσις τῆς τιμωρίας πρὸς τὴν Χριστιανικὴν ἐκπαίδευσιν.

«Ὅς φεῖδεται τῆς βακτηρίας, μισεῖ τὸν υἱὸν αὐτοῦ· ὁ δὲ ἀγαπῶν, ἐπιεικῶς παιδεύει». Παρ. ιγ', 24.

«Ὁ ἀπαλλάττων τὸ παιδίον, τῆς τιμωρίας κλέπτει ἐκ τῶν δικαίων του».

«Δὲν δύνασθε νὰ τιμωρήσῃτε παιδίον μὲ τὸν σκοπὸν νὰ βελτιώσῃτε αὐτό».

Τὸ ἐκπαιδεύειν τὰ παιδία μόνον διὰ τιμωρίας δὲν εἶνε ἡ εὐθεῖα ὁδὸς τοῦ ἐξασφαλίσαι ἀνδροπρεπῆ ἀνεξαρτησίαν.

Αἱ γνώμαι αὐταὶ ἐκ πρώτης ὀφθαλμοφανοῦ φαίνονται παρυσιάζουσαι λίαν

διαφόρους ἀντιλήψεις περὶ τῆς ἀξίας τῆς τιμωρίας ἐν τῇ ἠθικῇ ἐκπαίδευσί, ἀλλ' ὅτι αὐταὶ δὲν εἶναι ἀσυμβίβαστοι πρὸς ἀλλήλας θὰ δειχθῆ ἐν τῇ συζήτησιν τῶν ἐπομένων ζητημάτων.

1ον Ἡ τιμωρία εἶναι ἀναγκαῖον στοιχεῖον ἐν τῇ ἀνατροφῇ τοῦ παιδίου· αὕτη εἶναι μέθοδος τὴν ὁποῖαν ὁ Θεὸς δὲν περιφρονεῖ. Ἡ φύσις ἀκαταπαύστως τιμωρεῖ τὴν παράβασιν τῶν νόμων τῆς. Οὐδεμία πολιτεία ἢ λαὸς ἠδυνήθη νὰ ἦναι ἀδιάφορος πρὸς αὐτήν. Οἱ κάλλιστοι γονεῖς εὐρίσκουσιν αὐτὴν ἀναγκαίαν. Κοινὴ παρατήρησις δεικνύει ὅτι τὸ παιδίον, τὸ ὁποῖον οὐδέποτε ἐτιμωρήθη εἶναι συνήθως ἀνυπότακτον καὶ ἰσχυρογῶμον, καὶ ὑποφέρει κατὰ πολλοὺς τρόπους δι' ἔλλειψιν ἀνατροφῆς. Ἐν ἐκ τῶν μεγαλειτέρων μαθημάτων τῆς ζωῆς εἶναι ὅτι ὑπάρχουσι νόμοι, οἱ ὁποῖοι πρέπει νὰ τηρῶνται. Τοῦτο τὸ μάθημα πρέπει τὸ παιδίον νὰ διδαχθῆ ἐν τῇ πρωτῷ ἡλικίᾳ του.

2ον Ἄλλ' ἡ τιμωρία εἶναι πάντοτε ἀρνητικὴ μέθοδος ἀνατροφῆς. Τὸ μέγιστον, ἅπερ αὕτη δύναται νὰ κατορθώσῃ εἶται νὰ ἀποτρέψῃ παιδίον τι ἐκ τινος κακῆς πράξεως. Αὕτη δὲν δύναται νὰ κάμῃ αὐτὸ ἵνα ἀγαπᾷ τὸ ὀρθόν, καὶ ἐντεῦθεν, πᾶς ὅστις ἐξαρτᾷ πρωτίστως ἐξ αὐτῆς τὴν ἠθικὴν ἐκπαίδευσιν εἶναι ἀπολύτως πεπλανημένος. Ὁ τοιοῦτος δύναται νὰ συγκριθῆ πρὸς πατέρα, ὅστις, ἐπιθυμῶν νὰ διδάξῃ τὸ παιδίον τὴν ὀ-

δὸν τὴν ἄγουσαν εἰς τὴν οἰκίαν φίλου, δὴγηεῖ αὐτὸ εἰς τὴν πύλῃν τῆς ἰδίας αὐτοῦ οἰκίας, καὶ ἔπειτα ἐξῶθεν αὐτῆς, εἰς πᾶν βῆμα πεπλανημένης διευθύνσεως μέχρι τῆς οἰκίας τοῦ φίλου δίδει αὐτῷ καὶ ἐν ῥάπισμα ἵνα μάθῃ τὴν εὐθεῖαν ὁδόν.

3ον Ἡ ἐπιβολὴ ποινῆς ἐν τῇ ἐκπαίδευσί τοῦ παιδίου πρέπει νὰ περιέχῃ ὅτι τὸ παιδίον γνωρίζει ὅτι παρέβη νόμον τινὰ τῆς οἰκίας. Τὸ πρῶτον καθῆκον τοῦ πατρὸς εἶναι νὰ διδάξῃ τὸ παιδίον τὴν εὐθεῖαν ὁδόν, καὶ τότε ἀναγνωρίζων τὴν ἀδυναμίαν του, καὶ τὴν ἄνοιαν, καὶ τὴν ἔλλειψιν αὐτεξουσιότητος, νὰ βοηθήσῃ αὐτὸ ἵνα περιπατήσῃ ἐν αὐτῇ. Τέλος, ἐὰν ἦναι ἀνάγκη, νὰ τιμωρῆ αὐτὸ ἐὰν ἀποφεύγῃ νὰ πράττῃ οὕτω. Ἡ τιμωρία οὐδέποτε πρέπει νὰ ἦναι ἢ πρώτη ἀποτροπὴ τοῦ παιδίου ἐκ τῆς πεπλανημένης αὐτοῦ ὁδοῦ. Οἱ γονεῖς οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ ἐξασφαλίσωσι τὰ ἐπιθυμητὰ ἐν τῷ χαρακτῆρι ἀποτελέσματα, εἶναι ἐκείνοι, οἵτινες ἐλάχιστα προσφεύγουσιν εἰς τὴν τιμωρίαν. Οὗτοι εἶναι οἱ πληρέστατα ἐπιτυχάνοντες ἐν τῇ σοδαρῷ ἔργῳ τῆς πειθαρχίας.

Ἐρωτήσεις πρὸς περαιτέρω συζήτησιν τοῦ ζητήματος.

1ον Συγκρίνατε : Γεν. ιη'. 19. «Ἦδειν ὅτι συντάξει τοῖς υἱοῖς (= διατάξει τοὺς υἱοὺς) αὐτοῦ, καὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ μετ' αὐτόν, καὶ φυλάξουσιν τὰς ὁδοὺς Κυρίου ποιεῖν δικαιοσύνην καὶ κρίσιν, ὅπως ἂν ἐπαγάγῃ (=ἐπιφέρῃ) Κύριος ἐπὶ Ἄ-

δρακὰμ πάντα ὅσα ἐλάλησε πρὸς αὐτόν», μέ : Βασιλειῶν Β'. γ'. 13. «Καὶ εἶπε Δαβὶδ. Καλῶς ἐγὼ διαθήσομαι πρὸς σὲ διαθήκην (=θὰ κάμω συνθήκην). πλὴν λόγον (=ἐν πράγμα) ἐγὼ αἰτοῦμαι πρὸς σοῦ, λέγων, οὔτε ὄψει τὸ πρόσωπόν μου ἐὰν μὴ ἀγάγῃς τὴν Μελοχὸν, θυγατέρα Σαούλ, παραγινομένου σου ἰδεῖν τὸ πρόσωπόν μου». Ὑπάρχουσιν ἐνταῦθα περιπλοκαὶ ἢ συναιτιότητες πρὸς τιμωρίαν ;

2ον Ἦ γονεῖς οἱ καθ' ὑπερβολὴν τιμωροῦντες εἶναι οἱ ἐξ ἴσου ἐπιτυχεῖς ἐν τῇ ἐκπαίδευσί τῶν τέκνων τῶν ;

3ον Ἐχετε γνωρίσει ὀρθοῦς ἐκπαιδευθέντα παιδιά, τὰ ὁποῖα σπανίως ἐτιμωρήθησαν ; Καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει πῶς ἐξητράχισθησαν ταῦτα τὰ εὐάρεστα ἀποτελέσματα ;

4ον Διατί οἱ γονεῖς ἀμελοῦσι τὴν τιμωρίαν τῶν τέκνων τῶν, ὅταν ταῦτα πρέπει νὰ τιμωρῶνται ;

5ον Οἱ γονεῖς οἱ εἰλικρινῶς τιμωροῦντες, χάνουσιν, ἕνεκα τούτου, τὴν ἀγάπην τῶν τέκνων τῶν ;

Μέσημ. Δεύτερον.

Ἡ πηγὴ

τῆς τῶν γονέων ἐξουσίας.

«Καὶ ἔσται τὰ ῥήματα ταῦτα, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι σοὶ σήμερον, ἐν τῇ καρδίᾳ σου, καὶ ἐν τῇ ψυχῇ σου καὶ προσιδάσεις (=θέλεις διδάσκει ἐπιμελῶς) τοὺς υἱοὺς σου, καὶ λαλήσεις ἐν αὐτοῖς καθήμενος ἐν οἴκῳ, καὶ πορευόμενος ἐν ὁδῷ, καὶ κοιταζόμενος (=πλησιάζων) καὶ διανι-

στάμενος (=ἐγειρόμενος)». Δευτεροστ', 6—7.

«Συντάξει (=διατάξει) τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ καὶ τῷ οἴκῳ αὐτοῦ μετ' αὐτόν καὶ φυλάξουσιν τὰς ὁδοὺς Κυρίου (=Ἰεροῦθᾶ)». Γεν. ιη', 19.

«Ἡμεῖς δὲν δυνάμεθα νὰ ἔχωμεν περισσοτέραν ἐμφυτον σοφίαν τοῦ παιδίου, ἀλλὰ τοῦλάχιστον ἔχομεν μεγαλειτέραν πείραν, καὶ εἶναι ὀρθόν τὸ παιδίον νὰ ὠφεληται ἐξ αὐτῆς».

«Τὸ παιδίον σπανίως ἀποτυγχάνει εἰς τὸ διακρίνειν, ἐὰν τὰ ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἢ διδασκάλου λεγόμενα εἶναι ἀθάλαρα ἢ προσωπικά, ἢ ἐὰν ταῦτα ἐκφράζωνται ὑπ' αὐτῶν ὡς γενικὸς νόμος καὶ ἀνογκαῖα».

1ον Ἡ ἀλήθεια ὅτι ὁ γονεὺς εἶναι ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς τοῦ παιδίου δὲν δίδει εἰς αὐτόν τὸ δικαίωμα τοῦ τιμωρεῖν. Γονεῖς τινες καὶ τώρα ἀκόμη θέλουσι νὰ ἐκδιάζωσι τοιαύτην ἀξίωσιν, ἣτις ὅμως δὲν ἀνήκει εἰς τὸν Χριστιανικὸν πολιτισμόν. Οἱ τοιοῦτοι γονεῖς ἔπρεπε νὰ ζῶσι καὶ νὰ ἀποθάνωσιν ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν ἀρχαίων Ρωμαίων, ὅτε τὸ παιδίον νομίμως ἦτο τοῦ πατρὸς κτήμ. Οἱ πολιτικοὶ νόμοι τοῦ Χριστιανικοῦ κόσμου προστατεύουσι τὸ παιδίον ἐν περιπτώσει βλάβης προξενηθείσης ὑπὸ τοῦ γονεῦς εἴτε αὕτη ἐγένετο διὰ φυσικῆς κακώσεως, διὰ τῆς στερήσεως τῶν πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων, διὰ τῆς παραμελήσεως τῆς ἐκπαίδευσεως, ἢ κατ' ἄλλους τινὰς τρόπους· τὸ παιδίον δὲν εἶναι πλέον ὀ-

ποκείμενον εἰς τὰς δυστροπίας τῶν γεννητῶρων του.

Ἦν ἡ ἀλήθεια ὅτι ὁ γονεὺς εἶναι ἰσχυρότερος τοῦ παιδίου δὲν εἶδει εἰς αὐτὸν τὸ δικαίωμα τοῦ τιμωρεῖν αὐτό. Οὐδεὶς θὰ τολμήσῃ νὰ ἀντιᾶξῃ εἰς τὴν διαθεδαίωσιν αὐτήν· καὶ ἔμωσ ἢ διαγωγὴ γονέων τινῶν ἐμπεριέχει τοιοῦτον φρόνημα. Ὅντως, ἔταν ὁ γονεὺς τιμωρῆ μόνον χάριν τῆς ἰδίας αὐτοῦ ἀνέσεως, ἢ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ εὐδύν, ποία ἀλλή θεωρία δύναται νὰ ὑπάρχῃ; Ὅταν τὸ παιδίον ἴηται τὸσον ἀδύνατον καὶ ὁ γονεὺς τοσοῦτον ἰσχυρὸς, ὑπάρχει κινδυνὸς ἔτι ταπεινὰ ἐλατήρια τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως δύνανται νὰ παρουσιασθῶσιν εἰς τὰς σχέσεις των, καθ' ὅν χρόνον τοῦτο τιμωρεῖται.

Ἦν ἡ ἀλήθεια ἔτι ὁ γονεὺς εἶναι καλλίτερος τοῦ παιδίου δὲν εἶδει τὸ δικαίωμα εἰς αὐτὸν νὰ τιμωρῇ αὐτό. Ὅλίγοι δύνανται, ἐνατείνσαντες εἰς τὸ πρόσωπον παιδίου, νὰ ἔχωσι τοιαύτην ἀξίωσιν καὶ ἔμωσ πολλάκις ὑπάρχει ὀλίγη φαρισαϊκὴ αὐτοδικαίωσις ἐν τῇ στάσει ἡμῶν τῶν γονέων, ἔταν βεδιασμένως ἐπιβάλλομεν τιμωρίαν. Ἐὰν ἐκκλομηνέκυτοῦς εἰς ἀπολογία καὶ ἐπραγματοποιούμεν αὐτήν, ποσάκις ἡμεῖς αὐτοὶ θὰ εὐρεθῶμεν παραδαίνοντες ἀτιμωρητὴ νόμους μὲ τοὺς ὁποίους εἴμεθα σχετικοί, θὰ ἐδογηθούμεθα εἰς τὸ νὰ εἴμεθα δικαιοτέροι καὶ σοφώτεροι εἰς τὸ πταῖον παιδίον.

Ἐάν τὸ δικαίωμα τοῦ γονέως εἰς

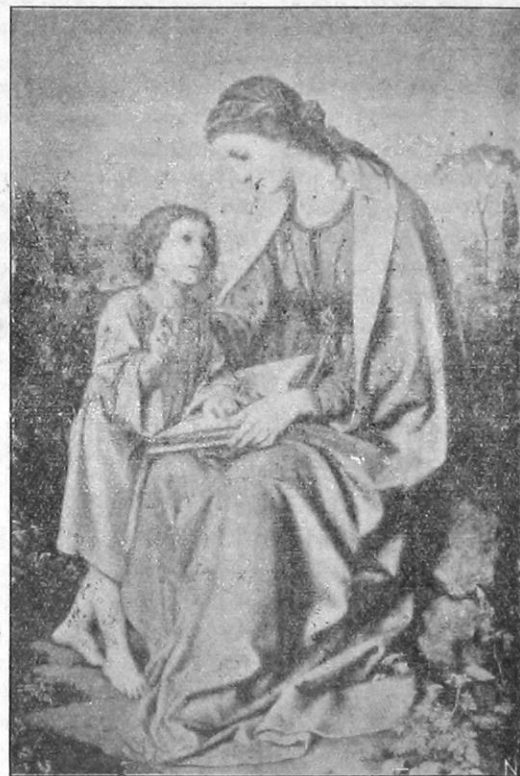
τὸ προστάζειν τὸ παιδίον ὄντως βασιζέται ἐπὶ τοῦ γεγονότος ἔτι εὐτος δύναται νὰ ἐρμηνεύῃ τοὺς νόμους τοῦ Θεοῦ εἰς τὸν ἀπαίδευτον νοῦν τοῦ παιδίου. Ἐὰν δὲ ἐξουχίσωμεν τὸ ζήτημα μέχρι τέλους θὰ εὐρωμεν ἔτι δυνάμεθα νὰ τιμωρῶμεν διότι εἴμεθα σοφώτεροι ἐκείνου· πράττομεν δὲ τοῦτο ἵνα σώσωμεν αὐτὸ ἐκ μεγαλειέτας βλάβης. Γνωρίζομεν ἔτι οἱ νόμοι τοῦ Θεοῦ δὲν δύνανται νὰ παραδιασθῶσιν ἀνευ τιμωρίας, συνήθως τιμωρίας τοῦ εἶδους, ὅπερ ἡμεῖς καλοῦμεν τιμωρίας τῆς φύσεως. Ὁ γονεὺς ὁ μαθὼν τούτους τοὺς νόμους, προσπαθεῖ νὰ διδάξῃ αὐτοῦ εἰς τὸ παιδίον διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως τιμωρίας ἐλαφροτέρας τῶν τριμερῶν ἐκείνων τιμωριῶν, τὰς ὁποίας ἢ φύσις πολλάκις ἐπιβάλλει.

Ὅπισθεν πάσης δὴποτε διαταγῆς, τὴν ὁποίαν ὁ γονεὺς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ δικτίσῃ, εἶναι εἰς νόμος τοῦ Θεοῦ, ἔστις καθ' ἑαυτὸν ἐτελεῖται. Πᾶσα δὴποτε διαταγή, τὴν ὁποίαν ὁ γονεὺς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ διατάσῃ, εἶναι μόνον ἐρμηνεία τοιοῦτου θεοῦ νόμου. Τιμωρία ἀνθρωπίνως ἐπινοημένη εἶναι δεδικαιολογημένη μόνον διότι αὕτη δύναται νὰ διδάξῃ τὸ μάθημα ἐτοιμότερον καὶ ταχύτερον καὶ μὲ ὀλιγωτέραν κακοπάθειαν. Ἡ σοφωτάτη, λοιπόν, πειθαρχία ἐμφαίνεται οὐχὶ τὸ πρόσωπον τοῦ πατρὸς, ἀλλὰ τὸν ΝΟΜΟΝ, εἰς ὃν πρέπει νὰ ὑπακούωμεν.

Μία περίπτωσις πειθαρχίας πρὸς συζήτησιν.

Μήτηρ τις ἐν ᾧ ἐσχεδιάζε τὴν διὰ ποικιλτοῦ χάρτου ἐπικίσμωσιν

λούθει τὸ παιγνίδιον του. Πάραυτα δὲ ἐκείνη εἶπεν, «Ἐλευθέριε, φέρε μοι τὸ σφυρίον ταχέως». Καὶ πάλιν οὐδεμία ἀπόκρισις· καὶ ἡ μήτηρ

«Καὶ ὁ Ἰησοῦς πρόεκοπτε σοφία καὶ ἡλικία καὶ χάριτι παρὰ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων»· (Λουκ. 6', 52).

δοματίου τινός, εἶπεν εἰς τὸν ὄκταετη υἱόν της, «τρέξε εἰς τὸν σιτοβολῶνα καὶ φέρε μοι τὸ σφυρίον». Τὸ παιδίον ἀντὶ νὰ ὑπακούσῃ ἐξηκο-

σταματήσασα τὸ ἔργον εἶπεν, «Ἐλευθέριε, ἤκουσας τί εἶπον;» «Ναί», τέλος πάντων, εἶπε τὸ παιδίον, «Ναί, ἀλλὰ καὶ ὁ Ἀμύντας δὲν προσέχει

«εἰς τὴν μητέρα του, καὶ ἐγὼ δὲν θὰ προσέχω εἰς ἐσὲ πλέον». Καὶ ἡ μήτηρ εἶπεν, «Θά σοι δείξω ὅτι ἐγὼ δὲν εἶμαι ὡς ἡ μήτηρ τοῦ Ἀμόντα» καὶ ἀμέσως λαβοῦσα ράβδον τινὰ ἔτυψε δι' αὐτῆς τὸν υἱὸν τῆς. Τὸ ἀποτέλεσμα ὅτι ὁ Ἐλευθέριος σπεύσας ἐξετέλεσε τάχιστα τὴν ἐντολὴν τῆς μητρός.

Πᾶς γονεὺς θὰ αἰσθανθῇ συμπαθεῖαν τινὰ πρὸς τὴν πρᾶξιν τῆς μητρός, ἀλλ' ἐγείρονται ἤδη ζητήματά τινὰ πρὸς συζήτησιν :

1ον Θὰ παρουσιάξεται τοιοῦτον πρόβλημα ἐν ὑπῆρχεν ὠρισμένη

καὶ σοφὴ πειθαρχία ἐν τῷ παρελθόντι ;

2ον Ἦτο αὕτη ἡ μήτηρ σοφὴ, ἐπιμείνασα εἰς ἄμεσον ὑπακοὴν εἰς τὸ πείσμα τῆς πρώτης ἀποτυχίας ;

3ον Ἐτιμώρησε τὸ παιδίον σωφῶς ;

4ον Ποῖον ἔδαφος ὑπακοῆς ἡ τιμωρία ὑπέμνησεν εἰς τὸ παιδίον ;

5ον Τὸ ὅτι αὕτη δὲν ἦτο ὡς ἡ μήτηρ τοῦ Ἀμόντα ἦτο τὸ σπουδαϊότατον μάθημα διὰ τὸ παιδίον τῆς ;

6ον Πῶς ὑμεῖς θὰ προσεφέρεσθε ἐν τοιαύτῃ τινὶ περιστάσει ;

(Ἐπεταὶ ἡ συνέχεια).

« Ἡ Εἰς Χριστὸν Πίστις εἶναι παντοδύναμος » ;

« Ἡ Πίστις τῶν Πατέρων ἡμῶν καὶ ἡμεῖς »

• Ὅτε πρὸ δέκα καὶ ἐπέκεινα ἐτών, μεταδὰς χάριν ἀναψυχῆς—μετὰ τὰς διδακτορικὰς ἰατρικὰς ἐξετάσεις μου—ἀνὰ τὰς νήσους τοῦ Σαρωνικοῦ, ἦλθον καὶ εἰς τὴν ἱστορικὴν, πολυπαθὴ καὶ βραχῶδη Ἰῶραν, προσφιλεῖς καὶ σεβαστὸς φίλος μου παρ' ᾧ ἐφιλοξενήθησαν λίαν ἐνθέρμως ἀνέλαβε νὰ μὲ ὀδηγήσῃ εἰς ἐπίσκεψιν μεταξὺ τῶν ἄλλων καὶ τῆς οἰκίας τοῦ περιπότου Ναυάρχου Μιαούλη.

Ἱερά τις ὑποκάρδιος μελαγχολία κατέλαβέ με ἐπὶ τῇ θῆα τῆς ἐρη-

μώσεως, ἣν βραδέως καὶ κατ' ἄλλογον ἐπιφέρει τὸ σιδηροῦν καὶ ἀτέραμνον κράτος τοῦ πανδαμάτορος χρόνου. Καὶ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ μὴ ἀναμνησθῶ τῶν θλιβερῶν καὶ βαρυπλήθων ἐκείνων εἰκότων τῆς ἐρημώσεως, τὰς ὁποίας ἡ λυρικὴ ἢ χαριτόδρυτος καὶ σωσικισμὸς τῆς Θεοπνεύστου Ἀγ. Γραφῆς ποιήσῃς τὸσον ζωηρῶς καὶ μὲ τόσην δύναμιν περιγράφει.

Ἐβασίλευεν, ἀγαπητὴ ἀναγνώστρι τοῦ ψυχοτρόφου καὶ ἐθνωφελοῦς «Ἱεροῦ Πολυκάρπου», θλιβερά καὶ θα-

κνοκάρδιος ἢ ἐρημώσις ἔχουσα ἐν ἐπιβλητικὸν καὶ θεσπέσιον μεγαλεῖον καὶ μίαν μελαγχολικὴν ὑπερηφάνειαν.

Ἡ δόξα ἡ παρελθοῦσα τῆς οἰκίας ἐκείνης, τὴν ὁποίαν διεδέχθη νῦν ἡ ἐρήμωσις, ἐγέννησεν εἰς τὴν καρδίαν μου τὰ παραδοξότερα τῶν αἰσθημάτων. Καὶ ὁ νοῦς μου ὑψώθη εἰς τοὺς ὑπεργηγῆνους καὶ ὑπερουρανίους ἐκείνους κόσμους, ὅπου ἡ φθερὰ δὲν ἔχει εἴσοδον καὶ ὅπου ἡ δόξα εἶναι αἰώνιος, ἀτάλευτος, ἄσειστος, ἀληκτος, παγία, ἀκατάλυτος, ἀείζωος, ἀνώλεθρος καὶ ἀθάνατος. Ἐκεῖνο ὅμως, τὸ ὁποῖον συνεκέντρωσεν ἰδίᾳ τὴν προσοχὴν μου καὶ μοὶ ἔδωκεν ἀφορμὴν νὰ χαράξω τὰς γραμμὰς ταύτας, εἶναι τὸ ἐξῆς.

Παρατήρησα ὅτι ἐπὶ τοῦ νοητάματος τῆς ὁροφῆς τῶν δωματίων ἀντι ἄλλων κοσμηματογραφιῶν, ὁποίας μεταχειρίζονται σήμερον, ὡς τὰ πολλὰ ἦσαν εἰκόνας εἰλημμέναι ἐκ τῶν λαοσωτηρίων Θεοσοδῶτων Ἀγ. Γραφῶν.

— Ἰδοὺ, εἶπον εἰς τὸν συνοδῶντά με ἐρίφρονα καὶ εὐσεβῆ φίλον, διατὶ οἱ ὑπερθαύμαστοι καὶ τηλέκλυτοι πατέρες ἡμῶν ἠδυνήθησαν νὰ μεγαλουργήσωσιν. Ἐίχον εἰς τὰ στήθη των Πίστιν καὶ Εὐσέβειαν ζῶσαν καὶ φλέγουσαν. Καὶ τὴν ἐνθερμον καὶ ἀξιάγαστον ταύτην αἰγληφόρον εὐσεβεῖαν των ἀποδεικνύουσι τὰ τοιχογραφήματα ταῦτα. Καὶ τῷ ὄντι τὰ τοιχογραφήματα ἐκεῖνα τὰ Ἱερά—πρέπει νὰ τὰ καλέσω οὕτως

—, εἰς δὲ ὁ ἀδυσώπητος καὶ σκληρὸς χρόνος ἤρρηξε νὰ ἐπιβάλλῃ βαρεῖαν τὴν ἐρειπωτικὴν καὶ ἐρημωτικὴν σφαγιδά του, δεικνύουσι ζωντανὴν τὴν αἰτίαν, δι' ἣν οἱ εὐσεβέστατοι καὶ φιλογενέστατοι καὶ ὄντως ἀληθεῖς καὶ γνήσιοι Πατέρες ἡμῶν ἐμεγαλοῦργησαν, καὶ διδάσκουσιν ἡμᾶς φανερώτατα καὶ περιτράνως, διατὶ ἡμεῖς νὰ τέκνα ἐκείνων, ὡς τὰ πολλὰ φθειρόμεθα, τηκόμεθα, καὶ σητόμεθα εἰς τρομεράν, ἐλειπνὴν καὶ σπαραξικάρδιον ἀθλιότητα καὶ δυστυχίαν.

Ἡ Ὀρθοδοξία ! Ἰδοὺ ἡ δύναμις, ἣτις ἀνέδειξεν ἐκείνους γενναίους, ἀτρομήτους, ἀνδρείου, ἰσχυροῦς, μεγάλους, ἀκαταγωνίστους, ἀκαταμαχήτους καὶ ἀληθεῖς Πατριώτας καὶ γνησίους Ἑλληνορθοδόξους.

Ἐπίστευον ! Καὶ ἰδοὺ διατὶ, ἀδελφοί μου Ἑλληνορθόδοξοι, ἐμεγαλοῦργουν !—Ἡ πίστις εἰς τὸν Χριστὸν εἶναι παντοδύναμος. Μετακινεῖ ὄντως ὄρη.

Ἡ ἀγία ἀκρατηνῆς καὶ ἐθνοσώτειρα αὕτη πίστις ἐφλεγε τὰ στήθη των καὶ ἐπυρπόλει κυριολεκτικῶς τὰς εὐγενεῖς μεγαλόφρονας καὶ πατριωτικὰς καρδίας των καὶ τοὺς ἐδείκνυεν ὄντως, μεγάλους, καὶ ἐξόχους.

— Ὅταν ὅμως ἡ κοινωνιοδόρος θρησκευτικὴ ἀδιαφορία ὑπειστήθην εἰς τὰς καρδίας των περισσοτέρων ἐξ ἡμῶν τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων, ὡς ὁ σκόληξ ὁ κατατρώγων τοὺς διαφόρους καρπούς καὶ κατέφαγε πᾶν ὑψηλὸν αἰσθητικὸν καὶ γενναῖον, πᾶν

ιδεῶδες καὶ ὑψιπέτες, ὅταν τὸ πῦρ τῆς θαυματουργοῦ θείας πίστεως, ἔπερ ἔκαιεν εἰς τὰ στήθη τῶν κοσμοκλύτων καὶ ἀξιωματῶν ἀεισεβάστων πατέρων μας εἰς ἡμᾶς ἢ ἐσβέσθη πλέον ἢ ἐψυχράνθη, ὅταν αἱ καρδίαι τῶν πλειοτέρων ἐξ ἡμῶν ἔμειναν νεκραὶ εἰς πᾶν θεῖον, ὅσιον καὶ πνευματικόν, ὅταν τὸ συμφέρον μόνον τὸ υλικόν, τὸ ταπεινόν, τὸ χαμαλόν, τὸ χαμερμὲ καὶ χαμαίζηλον αὐτὸ συμφέρον, ἤρχειε νὰ βασιλεύῃ εἰς τὴν ὑλομανῆ καὶ χρηματολότριδα νεωτέραν κοινωνίαν ἡμῶν, ὅταν ὁ ἔθνοδότης καὶ λαοκτόνος ὕλισμός ἀνεκρήρυχθη ὑπὸ οὐκ ὀλίγων ψευδευπιστημόνων καὶ δοκησιόφων καὶ κουφονῶν ψευδολογίων ὡς ἀλήθεια ἐπιστημονικὴ καὶ πᾶν σύγγραμμα καὶ περιοδικόν θρησκευτικόν, ἐκκλησιαστικόν, ἠθικοκοινωνικόν, ἐπιστημονικοθρησκευτικόν καὶ θεολογικοφιλοσοφικόν ἀπεκρούσθη καὶ ἀπεδοκιμάσθη, ὡς μὴ ὄφελον, ἐπεκροτήθησαν δὲ πάντα τὰ φρενοφθόρα, ἡθοφθόρα καὶ ψυχοκτόνα υλιστικά, καὶ ἡ κοινωνία καὶ τὸ πολυσχιδὲς δύστηνον ἔθνος ἡμῶν κατεκλύσθη σχεδὸν ὑπὸ ἀσέβους καὶ ἐλεινοτάτης μυθιστοριογραφίας, εἰς ἣν ὁ πλανώμενος, καὶ ἀπαίδευτος λαὸς ἐν τῇ ἀμυχῇ του εἶδει τὸ νόμισμά του, δυστυχῶς ἐν ἑλλην τῇ εὐσυνειδησίᾳ καὶ ἀπειροκακίᾳ του, ἀντί νὰ περιφρονήσῃ ταύτας τὰς βυρπαρογραφίας καὶ λειρώδεις ὕβλοφωνίας καὶ ἀπορρίψῃ τέλειον εἰς τὴν ἀφάνειαν καὶ διαφθοράν, ἧς εἶνε μόνον

ἄξια!—τότε τῷ ὄντι πᾶσα ἰδέα ὑψηλὴ πᾶν αἰσθημα μεγαλοῦργόν, πᾶσα σκέψις θεόκραντος καὶ ὑπερκόσμιος ἐθεωρήθησαν γελοῖα—χάος δὲ καὶ ἀβυσσος ἠνοιχθη ἐνώπιον ἡμῶν καὶ φθισίμβρωτος δακνοκάρδιος μαρasmus, καὶ ἔθνικὸς καὶ θρησκευτικὸς ἐκφυλισμός, καὶ μαῦρος καὶ ἀνύποιστος ἀπελισμός κατέφαγε τὰς καρδίας τῶν πλειοτέρων φεῦ! ἐξ ἡμῶν, τῶν νεωτέρων Ἑλληνορθόδοξων!!

Εἶθε ὁ ἀπειράγαθος ἐν Τριᾷδι ἀληθινὸς Θεὸς ἡμῶν νὰ μὴ ἐγκαταλείψῃ ἡμᾶς εἰς τὴν λίαν θυμοδακῆ ταύτην ἐλεινότητά! *Ὡ εἶθε, μυριάκις εἶθε!!

Προσφιλεις μου ἀναγνώσταί αἱ σκέψεις αὐταὶ δὲν εἶναι ὑπερβολὴ ἐνθουσιασμοῦ. Διόλου.

— Εἶναι ἀλήθεια θετικωτάτη καὶ ἀναμφήριστος. Καὶ ἀπαιτεῖται νὰ μελετήσωμεν αὐτὴν μετὰ μεγάλης προσοχῆς καὶ θαυμάτης ἐμβριθείας.

Παρατηρήθη ὑπὸ περιπέστων θεοσεβῶν ἠθικολόγων καὶ ἐμβριθῶν φιλοθέων κοινωνιολόγων, καὶ πολυμαθῶν καὶ εὐσεβῶν φιλοσόφων, ὅτι ἔθνη, λαοί, κοινωνίαι, οἰκογένειαι, άτομα, ἀπὸ τὰ ὅποια ἔλειψεν ἡ πίστις καὶ ἡ εὐσέβεια οὐδέποτε ἠδυνήθησαν νὰ εὐημερήσωσιν ἀληθῶς καὶ ἠθικῶς τελειωθῶσι καὶ προαχθῶσιν. *Ὁ ἔθνοκτόνος καταρώτατος ὕλισμός ὡς καυσιτικὸς λίψ, τὰ ἀπεμάρανε καὶ τὰ ἐξηφάνισεν.

*Ἡ σκέψις αὕτη εἶναι ὄντως τρομερὰ καὶ ἀλγεινὴ!

*Ἰατρὸς Μακεδόν.

„ΠΕΡΙΠΑΤΕΙΤΕ ΕΩΣ ΤΟ ΦΩΣ ΕΧΕΤΕ“

ΟΙ ΑΡΧΑΙΟΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΙ

(ΔΙΗΓΗΜΑ)

(Κατὰ πιστὴν μετάφρασιν ἐκ τοῦ Ῥωσικοῦ ὑπὸ Σίμωνος Δ. Κατακουζηνοῦ).

(Συνέχεια ἐκ τοῦ ὑπ' ἀρ. 64 φυλλαδίου καὶ τέλος).

*Ἐπὶ μακρὸν διέμεινε ὁ Ἰούλιος μετὰ τοῦ ἠνεωγμένου Εὐαγγελίου ἐπὶ τῶν γονάτων, συλλογιζόμενος ἑλλην τὴν διαρρευσάσαν ζωὴν του καὶ ἐνθυμούμενος ὅτι κατὰ διαφόρους καιροὺς τῷ εἶπεν ὁ Παμφίλιος. Κατόπι δ' Ἰούλιος ἠγγέρθη καὶ μετέβη πρὸς τὸν υἱόν. Εὗρε τὸν υἱόν του ἐπὶ ποδός, ὑπερβαλλόντως δ' ἐχάρη, διότι δὲν τῷ εἶχε προξενήσει βλάβην τινὰ διὰ τῶν κτυπημάτων του.

Χωρὶς δὲ νὰ εἶπῃ τι εἰς τὸν υἱόν, ὁ Ἰούλιος ἐξῆλθε καὶ ἔλαβε τὴν διεύθυνσιν πρὸς τὴν χριστιανικὴν κοινότητα.

*Ἐβάδιζε καθ' ἑλλην τὴν ἡμέραν, τὴν δ' ἐσπέρας προσῆλθεν, ὅπως διακινερεῖται παρὰ τινι χωρικῷ.

*Ἐν τῷ δωματίῳ ὅπου εἰσῆλθεν, κατέκειτο ἄνθρωπος. Εἰς τὸν θόρυβον τῶν βηματισμῶν, ὁ ἄνθρωπος ἠγέρθη. Οὕτως ἦτο ὁ ἱατρὸς!

— *Ὁχι, τώρα δὲν θὰ με ἀποτρέψῃς, ἀνέκραξεν ὁ Ἰούλιος, — Ἰδοὺ ἡ τρίτη φορά, κατὰ τὴν ὁποίαν πη-

γαίνω εἰς αὐτοὺς. Καὶ γνωρίζω ὅτι μόνον ἐκεῖ θὰ εὕρω τὴν ἡσυχίαν!

— Ποῦ;— ἠρώτησεν ὁ ἱατρὸς.

— Εἰς τοὺς χριστιανούς.

— Ναι, ἴσως εὕρῃς ἡσυχίαν, ἀλλὰ σὺ δὲν ἔκαμες τὸ καθήκον σου. Δὲν ἔχεις θάρρος. Τὰ δυστυχήματα σὲ κατανικοῦν. Αὐτὸ δὲν κάμνουν οἱ ἀληθεῖς φιλόσοφοι. Ἡ δυστυχία εἶναι καθὼς ἡ φωτιά, μετὴν ὁποίαν δοκιμάζεται ὁ χρυσός. Σὺ ἐπέρασε ἀπὸ τὴν κάμινον. Καὶ ἀκριβῶς τώρα, ὅτε εἶσαι ἀναγκαῖος, σὺ ἔδραπέτευσε! Τώρα δοκίμασε τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὸν ἐαυτόν σου. Ἀπέκτησε ἀληθινὴν σοφίαν καὶ αὐτὴν χρεωστεῖς νὰ χρησιμοποίησῃς πρὸς ὄφελος τῆς πατρίδος. Τί θὰ ἐγένοντο εἰ πολίται, ἀν ὅσοι ἐγνώρισαν τοὺς ἀνθρώπους, τὰ πάθη των καὶ τοὺς ἔρους τῆς ζωῆς, ἀντὶ νὰ προσφέρουν τὰς γνώσεις των καὶ τὴν πειρὰν των πρὸς ὄφελος τῆς κοινωνίας, τὰς θάπτουν καὶ πηγαίνουν εἰς ἀναζήτησιν τῆς ἡσυχίας;.. Ἡ σοφία σου ἀπεκτήθη εἰς τὴν κοινωνίαν καὶ αὐ-

τὴν χρεωστέεις ἢ ἀποδώσῃς εἰς τὴν ἴδιαν κοινωσίαν.

— Ἄλλ' ἐγὼ κάμμιαν σοφίαν δὲν ἀπέκτησα! Ἐδύσκομαι ἔλωσ διόλου εἰς πλάνην! Αἱ πλάναι μου εἶναι παλαιαὶ καὶ ἀπὸ αὐτὰς δὲν θὰ πηγάζῃ ἡ σοφία. Ὅπως τὸ νερόν, ὅσῃ καὶ ἂν εἶναι παλαιὸν καὶ σαπτημένον, δὲν ἠμπορεῖ νὰ μεταβληθῇ εἰς οἶνον.

Αὐτὰ εἶπεν ὁ Ἰούλιος, λαβὼν δὲ τὸν μανδύαν του ἐξήλθε τῆς οἰκίας. Καὶ χωρὶς ν' ἀναπαυθῇ ἐβάδιζε περαιοτέρω. Περὶ τὰ τέλη τῆς ἐπομένης ἡμέρας ἔφθασεν εἰς τὸ μέρος, ὅπου δειμένον οἱ Χριστιανοί.

Ἐπεδέχθησαν αὐτὸν μετὰ χαρᾶς, καίτοι δὲν ἐγνωρίζον ὅτι εἶναι φίλος τοῦ παρὰ πάντων ἀγαπωμένου καὶ τιμωμένου Παμφίλιου. Εἰς τὴν τράπεζαν ὁ Παμφίλιος εἶδε τὸν φίλον του, μετὰ χαρᾶς δὲ ὤρμησε πρὸς αὐτὸν καὶ τὸν ἐνηγαλλίσθη. — Ἰδοὺ ἦλθα, — εἶπεν ὁ Ἰούλιος, — εἰπέ μου τί νὰ κάμω, θὰ σὲ ὑπακούσω.

— Μὴ φροντίζῃς δι' αὐτό, — εἶπεν ὁ Παμφίλιος, — ἔλα μαζί μου. — Καὶ ὁ Παμφίλιος ὠδήγησε τὸν Ἰούλιον εἰς τὴν οἰκίαν, ὅπου ἔζων οἱ προσερχόμενοι, δεῖξας δὲ εἰς αὐτὸν κλίνην τῷ εἶπεν:

— Εἰς τί θὰ ἠμπορέσῃς νὰ ὑπηρετήσῃς τοὺς ἀνθρώπους, ὁ ἴδιος θὰ τὸ ἴδῃς, ὅταν ἠμπορέσῃς νὰ παρατηρήσῃς τὴν ζωὴν μας, ἀλλὰ διὰ νὰ ἠξεύρῃς, ποῦ ἀμέσως θὰ ἠμπορέσῃς νὰ περάσῃς τὸν καιρὸν σου, θὰ σοῦ ὑποδείξω δι' αὐρίον ἐργασίαν.

Εἰς τὰς ἀμπέλους μας ἤρχισεν ἡ συγκομιδὴ τῶν σταφυλῶν. Πήγαινε ἐκεῖ νὰ βοηθήσῃς. Ὁ ἴδιος θὰ παρατηρήσῃς ποῦ ὑπάρχει θέσις διὰ σέ.

Τὴν πρωτὰν ὁ Ἰούλιος μετέβη εἰς τὰς ἀμπέλους. Ἡ πρώτη ἦτο νέα ἀμπέλος πλήρης ἀπὸ βότρυς. Οἱ νέοι συνήθροισον καὶ ἔκοπτον τὰς σταφυλάς. Ὅλοι αἱ θέσεις ἦσαν κατελημμένοι, περιελθὼν δὲ ἔλα τὰ μέρη, ὁ Ἰούλιος δὲν εὗρε θέσιν δι' αὐτόν. Ἐβάδιζε περαιοτέρω. Ἐκεῖ ὑπῆρχεν ἀμπέλος παλαιότερα, οἱ καρποὶ αὐτῆς ἦσαν μὲν ὀλιγώτεροι, ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα δὲν εἶχε τι νὰ κάμῃ ὁ Ἰούλιος. Ὅλοι εἰργάζοντο ἀνὰ δύο καὶ δι' αὐτὸν δὲν ὑπῆρχε θέσις. Ἐβάδισεν ἀκόμη περαιοτέρω καὶ εἰσῆλθεν ἠδὴ εἰς λίαν παλαιὰν ἀμπέλον, ἣτις ἦτο καθ' ὀλοκληρίαν κενή. Τὰ κλήμματα ἦσαν ἰσχνὰ καὶ ἀσχημα, καθὼς δι' ἐφάνη εἰς τὸν Ἰούλιον, ἔλα ἦσαν κενά.

— Ἰδοὺ ἀκριβῶς ἡ ζωὴ μου, — εἶπε καθ' ἑκυτόν. — Ἄν ἠρχόμην τὴν πρώτην φοράν, αὐτὴ θὰ ἦτο καθὼς οἱ καρποὶ τῆς πρώτης ἀμπέλου. Καὶ ἂν ἠρχόμην τὴν δευτέραν φοράν, αὐτὴ θὰ ἦτο ὅπως οἱ καρποὶ τῆς δευτέρας ἀμπέλου. Τώρα, ἰδοὺ ἡ ζωὴ μου! Ὅμοιάζει μὲ τὰ ἀχρηστα, παλαιὰ κλήματα, τὰ ὅποια ἠμποροῦν νὰ χρησιμεύσουν μόνον ὡς καύσιμος ὕλη!

Καὶ ἐφοδῆθη ὁ Ἰούλιος δι' ὅτι ἔκαμν. Ἐφοδῆθη τὴν τιμωρίαν ἐκείνην, ἡ ὅποια τὸν περιέμενε, διότι χωρὶς λόγον, κατέστρεψεν ἔλην τὴν

ζωὴν του. Καὶ ἔλυπετο ὁ Ἰούλιος καὶ ἔλεγεν:

— Εἰς τίποτε δὲν εἶμαι χρήσιμος καὶ τίποτε δὲν ἠμπορῶ νὰ κάμω τώρα. — Μὴ ἐγειρόμενος δὲ ἔκλαιε, διότι κατέστρεψεν ὅτι δὲν δύναται πλέον νὰ ἐπανορθώσῃ. Αἰφνης ἔμωσ ἤκουσε φωνὴν πρεσβύτου, φωνὴν, ἣτις τὸν προσεκάλει:

— Ἐργάσθητι, ἀδελφέ μου, — τῷ ἔλεγεν ἡ φωνή.

Ὁ Ἰούλιος στρέψας, παρετήρησε κατάλευκον γέροντα μόλις δυνάμενον νὰ κινή τοὺς πόδας του. Ἰστατο πλησίων τῶν κλημάτων καὶ συνήθροισεν ὑπολειπόμενους τινὰς γλυκεῖς βότρυς. Ὁ Ἰούλιος τὸν ἐπλησίασεν.

— Ἐργάσθητι, ἀγαπητὲ ἀδελφέ! Ἡ ἐργασία φέρει τὴν χαράν! Κατ' ὑπέδειξε πρὸς ν' ἀναζητῇ τοὺς ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ὑπολειφθέντα βότρυς. Ὁ Ἰούλιος ἤρχισε ν' ἀναζητῇ καὶ εὗρε τινὰς, οὗς ἔτηκεν εἰς τὸ κάλυτρον τοῦ πρεσβύτου. Ὁ δὲ γέρον τῷ εἶπε:

— Παρατήρησε, κατὰ τί διαφέρουν οἱ βότρυες αὐτοὶ ἀπὸ ἐκείνους τοὺς ὁποῖους μαζεύουσι εἰς ἐκείνας ἐκεῖ τὰς ἀμπέλους; «Περιπατεῖτε ἔως τὸ φῶς ἔχετε», εἶπεν ὁ Διδάσκαλός μας.

«Τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με πατρός ἐστίν, ἵνα πᾶς ὁ θεωρῶν τὸν υἱὸν καὶ πιστεύων εἰς αὐτὸν ἔχη ζωὴν αἰώνιον καὶ ἀναστήσῃ αὐτὸν ἐγὼ τῇ ἐσχάτῃ ἡμέρᾳ. Οὐ γὰρ ἀπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν Υἱὸν Αὐτοῦ εἰς τὸν

κόσμον ἵνα κρίνῃ τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σωθῇ ὁ κόσμος δι' Αὐτοῦ. Ὁ πιστεύων εἰς Αὐτὸν οὐ κρίνεται, ὁ δὲ μὴ πιστεύων ἠδὲ κρίνεται, ὅτι μὴ πεπίστευκεν εἰς τὸ ὄνομα τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ Θεοῦ. Αὕτη δὲ ἐστὶν ἡ κρίσις, ὅτι τὸ φῶς ἐλήλυθεν εἰς τὸν κόσμον καὶ ἠγάπησαν οἱ ἄνθρωποι μᾶλλον τὸ σκότος ἢ τὸ φῶς, ἦν γὰρ πονηρὰ αὐτῶν τὰ ἔργα. Πᾶς γὰρ ὁ φάλα πράσων μισεῖ τὸ φῶς καὶ οὐκ ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα μὴ ἐκγεγῆθῃ τὰ ἔργα αὐτοῦ. ἦν γὰρ πονηρὰ αὐτῶν τὰ ἔργα. Ὁ δὲ ποιῶν τὴν ἀλήθειαν ἔρχεται πρὸς τὸ φῶς, ἵνα φανερωθῇ αὐτοῦ τὰ ἔργα, ὅτι ἐν Θεῷ ἐστὶν εἰργασμένα».

Μὴ λυπῆται τέκνον μου, — ἐξηκολούθητεν ὁ πρεσβύτερος, — ἔλοι ἡμεῖς εἴμεθα υἱοὶ τοῦ Θεοῦ καὶ δοῦλοι Του! Εἴμεθα ἐν στρατεύματι Του! Μήπως νομίζεις, ὅτι, ἐκτός σου, δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι δοῦλοι Του; Πῶς δέ, ἂν σὺ μὲ ἔλας τὰς δυνάμεις σου ἤθελες ἀμειρωτῆ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν Του, μήπως νομίζεις ὅτι θὰ ἐξετέλεις ὅτι Οὗτος ἔχει ἀνάγκην, δηλαδὴ ὅτι οἱ ἄνθρωποι ὀφείλουσαν νὰ ἐκτελέσουν διὰ ν' ἀποκαταστήσουν τὴν βασιλείαν Του; Σὺ λέγεις ὅτι θὰ ἔκαμεις διπλάσια, δεκαπλάσια, ἑκατονταπλάσια ἀπὸ αὐτὰ. Naί, ἂν σὺ ἐν τῷ κρυπτῷ ἔκαμνες περισσότερα ἀπὸ ὄλους τοὺς ἀνθρώπους, τί θὰ ἦτο αὐτὸ εἰς τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ; Τίποτε! Τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ, καθὼς καὶ ὁ Θεὸς δὲν ἔχει ὄρια καὶ δὲν ἔχει τέλος! Τὸ ἔργον τοῦ Θεοῦ εἶναι

εις σέ. Ἐλα εἰς Αὐτὸν καὶ γενοῦ ἔργι ἐργάτης, ἀλλ' υἱὸς καὶ θὰ γίνῃς συμμετοχὸς τοῦ ἀτελευτήτου Θεοῦ καὶ τῶν ἔργων Του. Πιρὰ τῆ Θεῶ δὲν ὑπάρχουν μεγάλα καὶ μικρά, ἀλλ' ὑπάρχει ὀρθὸν καὶ στραβόν. Εἰσελθε εἰς τὴν εὐθειαν ὁδὸν τῆς ζωῆς καὶ θὰ εἰσαι μὲ τὸν Θεὸν καὶ τὸ ἔργον σου δὲν θὰ εἶναι οὔτε μικρόν, οὔτε μέγα, ἀλλὰ θὰ εἶναι ἔργον τοῦ Θεοῦ. Ἐνθυμοῦ διτι εἰς τοὺς οὐρανοὺς ὑπάρχει μεγαλύτερα χαρὰ δι' ἕνα ἀμαρτωλὸν μετανοοῦντα ἢ δι' ἑκατὸν δικαίους. Τὸ ἐγκόσμιον ἔργον, ἔλα, ὅσα ἀφίξεις σου ὑπέδειξαν τὸ ἀμάρτημά σου καὶ μετενόησες. Καὶ εὐθὺς μετὰ τὴν μετάνοιάν σου, εὖρες τὸν ἴσιον δρόμον. Τώρα πήγαινε, σὺν Θεῶ, καὶ μὴ σκέπτεσαι πλέον τὸ παρελθόν, οὔτε τὸ μικρόν, οὔτε τὸ μέγα. Διὰ τὸν Θεὸν ὅλοι αἱ ζῶντες εἶναι ἴσοι. Εἰς μόνος Θεὸς ὑπάρχει καὶ μία ζωή!

Αἱ λέξεις αὐταὶ τοῦ πρεσβύτου καθησούχασαν τὸν Ἰούλιον, ἤρχισε δὲ ζῶν καὶ ἐργαζόμενος ὅσῳ αἱ δυνάμεις τῆ ἐπέτρεπον, διὰ τοὺς ἀδελφοὺς του. Τοιοῦτοτρόπως δ' ἔζησεν ἐν χαρᾷ ἀκρόμη εἰκοσιν ἔτη καὶ δὲν ἤσθάνθη πῶς ἐπῆλθεν ὁ σαρκικός αὐτοῦ θάνατος.

ΜΙΚΡΑ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτην καὶ Πατριαρχικὸν Ἐξαρχον κ. Ἱερόθεον (Μέτσοβον).—Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτην κ. Δωρόθεον Ν. Δουκάην (περιοδεύον-

τα).—Αἰδεσιμώτατον Παπᾶ Κωνσταντίνου Βασιλειάδην (Μαινερμένην).—Αἰδεσιμώτατον Παπᾶ Σταμάτιον Δόβολαν (Καϊσάρ), καὶ Κον Δημήτριον Βακιετζόγλου (περιοδεύοντα). Ἐπιστολαὶ σὰς ἐλήφθησαν. Ἀπάντησιν ταχυδρομικῶς.—Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτην κ. Κωνσταντίνου Βαλιάδην (Λωζάνην—Ἑλβετίας).—Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτην κ. Κωνσταντίνου Γρηγοριάδην (Νεοχώριον—Κων)πόλεως) καὶ Κον Ἀνδρέαν Α. Φιλίππιδην (Ἀθήνας). Συνεμορφώθημεν ἐπιγίαις ὕμνων.—Αἰδεσιμώτατον Οἰκονόμον Παπᾶ Γεώργιον Πούλιον (Κωνσταντινικόν) καὶ Αἰδεσιμώτατον Παπᾶ Εὐάγγελον Σάμιον (Καστελλόριζον). Ἐλλείποντα φυλλάδια ἀπεστίλθησαν ταχυδρομικῶς.—Αἰδεσιμώτατον Οἰκονόμον κ. Στυλιανὸν Δ. Κολοκοτρώνην (Κιρκιγιάσιον) καὶ κ. κ. Βλάσιον Ι. Μολλᾶ (Ζαΐνιλή) καὶ Κωνοταντίνου Παπᾶ Ἰωάννου (Νιργίταν). Ἐπιστολαὶ σὰς ἐλήφθησαν. Ἀπάντησιν ταχυδρομικῶς.—Κον Ἰωάννην Ε. Πανοκληριάδην (Χάλην). Ἐλλείποντα φυλλάδια ἀπεστάλθησαν ταχυδρομικῶς.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΘΕΙΟΥ ΚΗΡΥΓΜΑΤΟΣ

Ἀβριον Κυριακὴν 8 Ἰουλίου 1912 οἱ ἱεροκήρυκες τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀδελφότητος «Εὐσεβείας» θὰ κηρύξωσιν ὡς ἑξῆς :

- Ἐπιστολ. κ. Γε. Ὁρφανίδης π. μ. ἐν τῆ ἱερῶ νὰφ τοῦ Βουρνόβα.
- Ἐπιστολ. κ. Γ. Πασχάλης π. μ. ἐν τῆ ἱερῶ νὰφ Κοικουλιτζᾶ.
- Ἐπιστολ. κ. Π. Κατσιναβάκης π. μ. ἐν τῆ ἱερῶ νὰφ Μπαϊρακλή.
- Ἐπιστολ. κ. Ἀνδρ. Κουρνιακτῆς π. μ. ἐν τῆ σχολῆ ἁγ. Τρύφωνος.
- Ἐπιστολ. κ. Νικόλαος Γραϊκᾶς π. μ. ἐν τῆ ἱερῶ νὰφ τοῦ Νεκροταφείου, π. μ. δὲ ἐν τῆ σχολῆ Εὐαγγελιστρίας.